

**Handläggare**  
Krister Eriksson  
Telefon: 08-508 25 567

**Till**  
Socialnämnden

## **Remiss - Slutbetänkandet Ansvarsfull hälso- och sjukvård (SOU 2013:44)**

1 bilaga

### **Förvaltningens förslag till beslut**

1. Socialnämnden hänvisar till föreliggande tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Gillis Hammar  
Förvaltningsdirektör

Fredrik Jurdell  
Avdelningschef

### **Sammanfattning**

Kommunstyrelsen har remitterat slutbetänkandet ”Ansvarsfull hälso- och sjukvård (SOU 2013:44)” till stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Hässelby-Vällingby, Östermalm, facknämnderna Socialnämnden och Äldrenämnden samt till Stadsledningskontoret och Ks råd för funktionshinderfrågor.

Patientmaktsutredningen har i uppdrag att dels föreslå hur patientens ställning inom och inflytande över hälso- och sjukvården ska stärkas och dels att föreslå en ny lag om hälso- och sjukvårdens organisation som ska ersätta hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

I slutbetänkandet behandlar utredningen bl a frågor om hur vården kan ges på mer likvärdiga villkor samt föreslår en ny lag om organisation av hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Förvaltningen instämmer i utredningens förslag om åtgärder för en mer likvärdig vård och om förslaget om en ny lag om organisation av hälso- och sjukvårdsverksamhet.

## **Ärendets beredning**

Detta ärende har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor, strategiska enheten. Rådet för funktionshinderfrågor har behandlat ärendet den 19 september 2013.

## **Remissen**

### **Jämlik vård**

Utredningen konstaterar att det finns skillnader i den hälso- och sjukvård som ges. Frågan har utretts utifrån tre olika perspektiv – regionalt, – system, – och individperspektiv. Utredningen analyserar ojämlikheten ur dessa perspektiv och konstaterar att det förekommer regionala skillnader vad gäller medicinska resultat och kvalitet. Den information som finns i Öppna jämförelser och nationella utvärderingar bör göras tillgänglig och lättförståelig för den enskilde patienten.

Utredningen har i delbetänkandet *Patientlag* föreslagit ett lagreglerat fritt val av utförare i öppen vård. Förslaget innebär att patienter under vissa förutsättningar kan välja primärvård och öppen specialiserad vård över landstingsgränserna.

### *Systemperspektiv*

Under de senare decennierna har hälso- och sjukvården utvecklat gränssnitt mot medborgare och patienter som ofta ställer krav och förväntningar på de som använder dem. Enligt utredningens bedömning bör ett tydligare fokus ligga på kompletterande vägar in i hälso- och sjukvården. Ett mer personligt och patientcentrerat synsätt på organisatoriska lösningar bör enligt utredningen utvecklas.

### *Det personliga mötet*

Enligt utredningens bedömning bör vårdgivare genom ökad egenuppföljning granska vidtagna behandlingsinsatser utifrån bl a

genus och socioekonomiska faktorer. Vidare bör verktyg för att underlätta kommunikation mellan patient och personal användas.

### **Patientklagomål**

Det finns många olika sätt genom vilka man kan fånga in patienternas synpunkter på vården. Ett vanligt sätt är patientenkäter av olika slag. Vid sidan av detta har patienterna möjlighet att framföra sina synpunkter på vården genom klagomål.

Enligt utredningens bedömning bör regeringen ge Inspektionen för vård och omsorg, IVO, i uppdrag att utveckla system för att aggregera, analysera, sammanställa och återföra erfarenheter från bl a anmälnings- och klagomålsärenden.

### **Lag och förordning om organisation av hälso- och sjukvårdsverksamhet**

Sedan hälso- och sjukvårdslagen (HSL) trädde i kraft har den ändrats ett 70-tal gånger. Den grundläggande strukturen har dock behållits oförändrad. Utredningen föreslår att HSL upphävs och ersätts av en ny lag – lagen om organisation av hälso- och sjukvårdsverksamhet (organisationslagen).

Vissa bestämmelser föreslås föras över i stort sett oförändrade till organisationslagen, medan andra bestämmelser endast har omarbetats språkligt och/eller redaktionellt. I begränsad utsträckning föreslås nyskrivna bestämmelser tillföras lagen. Det är i huvudsak bestämmelser som tillkommit i förtydligande syfte eller som en konsekvens av utredningens förslag i delbetänkandet *Patientlag*.

Hälso- och sjukvården har genomgått stora förändringar under de tre decennier som har gått sedan HSL infördes. Idag ansvarar kommunerna för en del av hälso- och sjukvården och delar av den offentligt finansierade vården utförs av företag eller organisationer. I den nya organisationslagen föreslås därför definitioner av begreppen huvudman och vårdgivare.

Utredningen föreslår vidare att en ny förordning ska införas som samlar bestämmelser i nu gällande förordningar som innehåller detaljreglering avseende organisation av hälso- och sjukvårdsverksamhet.

De nya lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

## **Förvaltningens synpunkter**

Förvaltningen instämmer i utredningens bedömning och förslag när det gäller att komma tillrätta med de ojämlikheter som råder i såväl regional-, som system -, och individperspektiv.

Enligt utredningens uppfattning har vårdens processer m.m. blivit allt mer likriktade. Systemen ses många gånger som konstruerade för att främja effektivitet inom organisationen men inte alltid för att möta de behov och förutsättningar som finns hos den enskilde patienten. Förvaltningen instämmer i utredningens bedömning att det bör ligga ett tydligare fokus på kompletterande vägar in i hälso- och sjukvården. Ett mer personligt och patientcentrerat synsätt främjar en mer jämlik tillgång till hälso- och sjukvård.

Det är positivt att utredningen föreslår regeringen att ge Inspektionen för vård och omsorg, IVO, i uppdrag att utveckla system för att aggregera, analysera, sammanställa och återföra erfarenheter från bl a anmälnings- och klagomålsärenden. Detta gäller också förslaget att Patientnämndernas erfarenheter tas tillvara i större utsträckning i ett styrnings- och ledningsperspektiv i landsting och kommuner och att det ska genomföras i samverkan med Inspektionen för vård och omsorg.

Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) har, sedan den trädde i kraft 1982, ändrats ett 70-tal gånger. Utredningen beskriver lagen som ”närmast ett ”lapptäcke” där bestämmelser av olika dignitet ligger samlade i paragrafer”. Hälso- och sjukvården har genomgått stora förändringar under de tre decennier som har gått sedan HSL infördes. De regler om krav och skyldigheter för huvudmän och vårdgivare som ursprungligen fanns i lagen utgick från en situation då i princip all vård i landet gavs av landsting. Förvaltningen är av samma uppfattning som utredningen – att HSL upphävs och ersätts av en ny lag, lagen om organisation av hälso- och sjukvårdsverksamhet (organisationslagen).

## **Bilaga**

Slutbetänkandet Ansvarsfull hälso- och sjukvård (SOU 2013:44)